

Nro 8.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBOL.

*Költ Bétsben Juliusnak 26-dik nappán 1793.
esztendőben.*

Lengyel Ország.

Szerentsétlen vólt *Stanislaus Augustus* Lengyel király uralkodásának kezdete, szerentsétlen annak folytatása, és, hanemha az északi forgó széllel tellyes fellegeket; a' tsendelségnek arany sugára szellyel oszlatándja, úgy láttzik, hogy hasonló lehet annak ki menetele is. Országulásának kezdetét, irigy hazafiai által lett bolizontatása tette nehézzé. — Folytatását, az 1769 esztendőben ellene koholtatott *Bari Confoederatió*, az az, öszve szövetkezés keserítette meg, mellynek, kevesbe múlt, hogy áldozattyává nem leve fel ketett személye.

Nem utólsó, hanem annakelőtte való postán küldött újság levelünknek 94-ik lapján említettük, hogy a' Lengyel diéta, avagy Ország Gyűlése múlt hólnapnak 17 napján kezdődött el *Grodnában*, és hogy harmad nappal azután adták légyen bé *Sievrés Orosz*, és *Buchholz* Prussziai követek Fejedelmeik által küldetett nótákat (g). Minthogy egy olly nevezetes történet ez, melly Európának jehelvaló alkotmányában nagy változást tehet, és a' mellyet e' világ változásainak tapasztalásában gyönyörködöknek tudni szükséges: ahozképest, mind a' Lengyel diétának bé adattott notákat, mind az azokra adattatott feleletet méltóknak lenni ítültük a' le írásra. Mind az Orosz, mind a' Prussziai követek által bé adattatott nótáknak egy a' tárgya, egy a' foglalattya, egy tehát a' formája is. Szórául ízóra így vágyon:—

„ Alább írt, a' Felsőges Orosz Császárnénak II
 „ *Katalinnak* rendkívül való követje, és plenipotentiált, az az, tellyes hatalommal fel ruházott minsterje, láttya immár a' felsőges Lengyel Ország Rendjeit, és azon személlyeket, a' mellyekből ez a' gyűllés áll, fel gyülekezetnek, és a' General Consoederatióval égyesitetetnek lenni. Ahozképest kötelelségének lenni ismeri ezen felsőges Ország Gyűllésének, azon fel tételeket, mellyekről múlt Sz. György Havának 22 napján immár emlékezetet tett, ismét emlékezetben hozni. Emlékezzen meg a' felsőges Ország Gyűllése, hogy én ezt az én kégyelmes Allzonyomnak, a' Felsőges és Orosz Császárné-

(g.) Azt tudakozhatná töllem valaki, mi az oka, hogy nem *Vársóvidban*, hanem *Grodnában* tartatik a' mostani Lengyel Országgi Gyűllés? Ennek okát, sem nem a' király, sem nem

„nak világos parantsolattyára mivelém. Mint-
 „hogy nagy szüksége legyen a' Fels. Lengyel
 „közönséges Társaságnak az állandó békeféség-
 „re, bölts, és változhatatlan igazgatás formájá-
 „ra, és a' belső tsendefségre és rend-tartásra,
 „és mivel maga a' Lengyel nemzet is régtől fog-
 „vást ohajtya ezen valóságos Szerentsét: ahöz-
 „képest azt kívánja az alább irt az egybe gyüt-
 „lekezett Ország Rendeitől, hogy rendellyenek és
 „nevezzenek ki egygy olly tökéletes hatalommal
 „fel ruháztatott deputatiót, mellyel aikuba le-
 „hessen ereszkedni, mind a' már el foglaltatott
 „tartományoknak meg erősítetésekre, mind Len-
 „gyel Ország jövődöbeli igazgatásának formá-
 „jára nézvé, és a' melly tractatust avagy meg-
 „égyezést annakutánna, mind a' Fels. Csázárné,
 „mind az egybe gyült Ország Rendjei kezek
 „alá irásokkal meg erősítsenek, és minél lehet
 „rövidebb időn tökéletességre viheszenek.

Ez az Orosz Csázárné, és Pruffziai király
 nevében által adatiatott nóta Juniusnak 24 nap-
 ján tartatott közönséges Gyűlésben olvasatott
 fel. Egynehányat ki vévén, minden Gyűlésnek
 tagjai ellene szegeztek magokat annak. Maga a'
 király is melléjek állott, és azt javasolta, hogy
 a' tellyes hatalommal fel ruháztatott Delegatió

H 2

*a' Rendeknek szabad és jó tettzéseken, hanem
 az Ország fundamentomos törvényeiben kell
 keresni, mellyek szerént, minden harmadik
 esztendőben szükség ottan közönséges Gyűlést
 tartani, és mivel két fő részre legyen az Or-
 szág fel osztattatva, u. m. Nagy és Kis Len-
 gyel Országra, és a' Lithvániai fő hertzeg:*

(igy nevezetik Lengyel Országban a' Deputatio) helyett, követek küldettségnek a' Lengyel Országgal frigyos, és égyyelségben lévő külső udvarokhoz, a' kik szemeik eleibe terjeszték a' Lengyel köz társaságnak jelenvaló kétséges ki menetelű állapotját, és igyekezzenek azokat arra venni, hogy az Orosz és Prussziai Fejedelmeknél való közben járást valallyák fel magokra. — A' Lithvániai nagy Hertzegségnek nunciussai, avagy követei mindnyájan ezen értelemben vóltanak. — Ellenben a' Diéta Marsallya *Bielinszki* a' kivánt Delegatiót sürgette. Az ellenkező rész a' vokstra való menetelt kívánta. Ezeknek egészten ellenek mondott a' Marsal. Ezután az 1768 esztendőben tartatott közönséges Gyűlésnek végzéseit olvastatta fel a' király, és mivel semmit meg nem lehetett határozni, félbe szakasztotta a' napi gyűlést.

A' következő napon tartatott ülésben ismét elő fordult ez a' tárgy, és ki égygyet, ki más szóllott a' felől. — Az egymással ellenkező részeknek meg égygyeztetésekre azt javasolta *Koszkowski* püspök, hogy különös instructiók küldettségnek a' három interestsált udvarokhoz, nevezetesen a' Bétsihez, a' melly 1775 esztendőben garantirozta, a' Lengyel köz társaságnak egésztségét, az az, magára vállalta, hogy azt egész mivóltában fogja meg tartani igyekezni. E' mellett azt is sürgette, hogy két különös deputatio rendeltetne ki, az Orosz és Prussziai követekkel lejendő tracta végett, de a' melly deputatióknak semmi hatalmat nem kell adni az el foglaltatott tartományoknak által en-

ségre: ahozképest kéttzer egymás után Varsóviában, harmadszor pedig Lithvániának nevezetes városában Grodnóban kell az Ország Gyűlésének tartattatni.

gedésekről való meg égygőzésre. Az illy külömböző értelmek közt a' királynak fellyebb említett fel tétele hagyattatott jóvá, és a' következett napon tartatott ülésben meg határozatott, hogy a' Lengyel köz törzsasággal szövetségben lévő udvarok arra kérettefsenek, hogy magok közbenjárások által vigyék azt végbe, hogy az Orosz és Prussziai fejedelmek adják vissza az el foglaltatott Lengyel tartományokat, és vigyék ki azokból hadi seregeiket. Minekutánna már ez a' dolog meg határozatott volna, ismét a' Delegatiót kezdette a' Marsal sürgetni, mellyre réá állottanak ugyan mind a' király, mind az Országnek több rendei, úgy mindazonáltal, hogy ezen Delegatiónak ne adattafson tellyes hatalom, és nem égygyütt, hanem külön az Orosz, külön a' Prusszus követekkel tanátskozzon, és égygyezzen meg.

A' királynak, az Orosz és Prusszus követek által, által adatott nótájokra való felelete e' vala:
 „ A' fel gyült Rendeknek jelenlételekben jelentem,
 „ hogy én azért léptem által a' Fels. Orosz Császárnának öltalma alatt fel állitatott Targovitz-i Generál-Confoederatióra, mivel nekem az
 „ igirtetett, hogy a' közönséges társaságnak minden örökségei meg sérthetetlenül 's egészlen meg fognak maradni. Egyedül ez a' bizodalom tétette velem azon lépést, és köteletségemben áll az Ország. Gyűllésére fel sereglett Rendeket, a' kik a' mint reménylem, velem égygyütt előbbi valóságában, és egésztségében kívánnyák a' közönséges társaságot meg tartatni, arról bizonyosfokká tenni. Altal látom, hogy minékünk válogatott, és illendő ki fejezésekkel tellyes feleletet szükség az által adatott nótákra adni. Minden kívánságunk abból áll, hogy el foglaltatott tartományaink nekünk vissza adattafsanak, e' mellett reménylem, hogy a' bölts és igazságot szerető Orosz és Prussziai Felsegek magoktól által fogják látni, hogy a'

„ mi nemzetünk leg kisebb alkalmatosságát sem
 „ adott Országunknak azon fel olztására, mely-
 „ lyet az említett két udvar szükségesnek lenni
 „ ítelt. „

Néhány tulajdon képzelődésük által kellett-
 nél tovább ragadtatott, és az Európai titkos
 kabinétokba kanditsáló quasi politicusok újabb
 vér folyásoknak kútfejeit láttatnak magoknak Len-
 gyel Ország fel daraboltatásából fakadni. Azt
 mondják, hogy az ézaki fejedelmek, és a' Kon-
 stántzinápolyi Diván, kiknek első rúgója a' Lon-
 doni ministerium, titkos szövetséget kötöttek
 egymás közt az Orosz Birodalom óriási lépések-
 kel nevedő hatalmának meg akadályoztatásá-
 ra. Könnyen meg eshetik, magunk sem tagad-
 hattuk, hanem, hogyha a' környül állásokat te-
 kéntyük, hitelt nem adhatunk szavoknak. Látsuk,
 ha tettük:

A' *Londoni* közönséges leveleknek foglalattját.
 A' mi udvarunk, úgy mondnak azok, szoros szö-
 vetséget kötött a' Sardiniai és Orosz Fejedelmek-
 kel. Az *elsőbbel* tett szövetség múlt Aprilisnek
 25 napján ment tökéletességre, és égyik részről
 Status Titoknak *Grenville*, más részről pedig *St.*
Martin de Font Sardiniai követ által meg erőssi-
 tetett — négy tikkelyből álló ez a' szövetség. —
 Az 1-ben azt igiri a' Sardiniai király, hogy ő a'
 jelenvaló háború alatt 50 ezer fegyveres embert
 fog mindenkor készen tartani a' közönséges el-
 lenség, az az, a' Frantziák ellen. — A' 2-ban
 arra kötelezi magát N. Britannia, hogy míg ez
 a' háború tart, minden esztendőben 200 ezer font
 Sterlinget fog segéd pénzt fizetni a' Sárdiniai ki-
 rálynak, még pedig fertály esztendőnként 500 ez-
 ret, azt is pedig előre. — A' 3-ikban azt igiri
 N. Britannia, hogy valameddig a' Frantziák az
 általok erőszakosan el foglaltatott Sárdiniai tar-
 tonányokat törvényes uroknak vissza nem adánd-
 ják, addig velek békefességre nem fog lépni. A'

4-dik tikkelynek rövid summája ez, hogy az Angliai és Sardiniai királyok minden történetekben költsönös segítséggel fognak egymás iránt lenni.

Ennek tudása is szükséges, e' világi történeteknek olvasásában gyönyörködőknek; de szükségesebb Lengyel Ország környül állásainak, és az azokból származható következtetéseknek meg ítéletekre, a' N. Britannia és Orosz Birodalom között múlt Mártius 25 napján szerzett szoros szövetségnek ismérete, mellyet az Angliai király részéről, az említett Status Titoknok *Grenville*; az Orosz Császárné részéről pedig *Gr. Woronzof* Orosz rendkívül való követ erősítettének meg tulajdon kezek irásaik által. Ennek öt nevezetes tikkelyei vagynak.

Az 1-ső tikkelyben mind a' két udvar azt igéri, hogy a' jelenvaló háborúban éggymásnak segítségekre fognak lenni — hogy a' Frantziákkal szerzetendő békekségben illendő elégtételt fognak magoknak kívánni — hogy Európának tsendefségét igyekezni fognak helyre állítani, és fenn tartani.

A' 2-dikban arra kötelezik magokat, hogy a' Frantziák ellen inditatott igazságos és szükséges hadakozást, minden úton módon folytatni, és fegyvereiket előbb le nem fogják tenni, mint a' Frantziák minden töllök és frigyeseiktől erőszakosan el vétetett örökségeiket vissza adándják.

A' 3-diknak rövid summája ebből áll, hogy semmi kereskedő, eleséggel avagy hadi eszközökkel meg terheltetett Frantzia, avagy Frantziának számokra rendeltetett hajókat bé nem fogják ki kötő helyeikbe botsátani, és hogy annyival hamarább békekségnek szerzésére kényszerithessék őket, minden Frantzia kereskedést akadályoztatni fogják.

A' 4-dikben azt határozták meg, hogy a' háborúba bé nem botsátkozott hatalmaíságoknak sem fogják meg engedni, hogy vagy kereskedést indítsanak a' Frantziákkal, vagy azoknak kereskedő hajóikat védelmezzék.

Az 5-diknek ereje szerént parantsolni fognak ministerjeiknek, hogy minden halasztás nélkül szoros commercialis álliántzot, az az, égyyefséget tsinállyanak, mellynek fundamentoma az 1766 eszt. commercialis allióntz legyen. Ezekből áll a' Londoni és Pétervári udvarok között tett frigy-kötésnek veleje.

Hogyha sokat lehetne ezen a' frigy-kötésen építeni, tellyes reménységgel lehetócnk az északi tartományokban való békélségnek állandó fennmaradásán.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hybernia.

Az újj M. Kurir 1. darabja 6-dik árkusának 39-dik lapján említettük, hogy a' Hyberniai Catholicus lakosoknak tökéletes vallásbeli gyakorlás, és azon polgári jufsok engedtettenek, mellyekkel annakelőtte égyyedül a' Protestánsok éltenek vala. Minap egyy circularis irást botsátottanak a' *Dublini* Catholicusok Protestáns attyokfiához, mellyben örvendenek, hogy őket már valaha attyokfiáinak nevezhetik; mindazáltal arra kénfzetjük őket, hogy minél előbb fognának a' Hyberniai Parlamentomnak reformatóiójához, avagy meg jobbitásához. Minémü állapotban lett légyen itten a' Parlamentom a' *M. Kurir* II. darabjának 99 lapján tett XI szám szerént, nem sokára meg fogom tóldalék újság leveleimben magyarázni. Tartanak ugyan attól, a' mint önnön magok a' R. Catholicusok is meg vallyák, hogy a' jelenvaló időben, mellyben a' polgárnak pol-

gár társához igen kevés bizodalma vagyon, és a' midőn a' józanon okoskodó reformátor, a' republicanus, és király gyilkos egymás közt öfzve zavartatik, fel tett tzeilylyokat el nem érhetik; mindazonáltal tellyes bizodalommal vagy-
nak az iránt, hogy a' szabattságoak lelke mind inkább inkább fel fogja magát az el nyomattásnak terhe alól óldozni. Mitsoda, úgy mondanak ök, a' mi nyomorúságunknak kútfeje? A' hadakozás! — Mitsoda azoknak gyógyító szere? A' békeféség! — Mi szerezhet minékünk tsendefséget és bóldogságot? A' népnek szava s. a. t.

E' folyó hólnapnak 1-ső napján vólt *Portland* hertzegnek az Oxoniai Universtás, avagy fő iskolai Cancellariusságba való bé iktatása, melly igen nagy pompával ment végbe. Ennek alkalmazofságával tétetett musika 1750 font Sterlingbe került. Két nevezetes Universtása vagyon N. Britannianak, u. m. az Oxoniai Angliában, és az Edinburgi Scotziában. Kevesbé nevezetesek és apróbbak többek is vagynak. Az Oxoniai mind régiségére, mind a' tudományoknak virágzására nézve tsak nem leg első helyet érdemel Európának universtásai között. *Alfred* Angliai király vetette meg 872-dik elztendőben annak első fundamentomát, mellyet az ő utánna uralkodott király 889 elztendőben nagyon öregbitett. Ennek a' fő iskolának 20 Collegiumai vagynak, melyekben mind a' Tanítók, mind a' tanuló ifjúság, mind más Universtáshoz tartozó hivatalosok égygyütt laknak. Négy igen nevezetes Bibliothécák, avagy könyvtárak vagynak Európában, u. m. a' Vaticanai Rómában, a' Bétsi, Wolfenbütteli Brunsvigiában, és az Oxoniai Angliában, melly annak első szerzőjéről *Bodlejanának* neveztetik. — Az itten lévő *Képes galleria*, az az, a' leg híresebb képfestő munkáinknak gyűjteménye, és régi

's újabb pénz nemeinek cabinetuma, és más régiségek, méltók a' vizsgálódó szemeknek tekéatekrekre.

Svécia.

Az Orsz Flottának Stokholm előtt lett napi megjelenése, sok nyughatatlan gondolatokat szerzett a' lakosoknak elméjekben. Ezeknek letsendesítésekre egygy közönséges levelet bótstott ki a' fő kórmány szék, mellyben arról teszi a' népet bizonyossá, hogy Svéciának mostani környülállásai olly jók, hogy a' ki állott háború, és az Országnek tetemes változásai után, éppen jobb nem lehet — hogy Svécia minden Európai hatalmasságokkal igen jó égyyességben vagyon, és semmi szerentsétlen történetektől nem tarthat — hogy a' mi a' Statusnak adolságát illeti, annak ki irtására a' leg jobb rendelések tétettének — hogy annak interesse mindenkor ki fizettetik — hogy a' nemzetnek credituma, az az, hitele öregbedik — hogy a' királyi udvarba jó gazdálkodás vite-tödött bé, hogy annak esztendei költsége 33 ezer tallérral meg kifsebbitetett — hogy a' meg holt királynak 150 ezer tallérból álló adolsága tökéletesen ki fizettetett — hogy noha a' jelenvaló közönséges adóból a' mostani környül állások miatt semmi is el nem engedödhetik, mindazon-által semmi új adó nem fog a' népre vettettetni — hogy a' királynak tökéletes korra való jutásáig semmi közönséges gyüllés nem fog az Országban tartattatni, nem is lehet a' meg holt királynak testamentoma szerént.

Frantzia Ország.

A' közönséges jóra vigyázó deputatió e' folyó hólnapnak 9-dik napján tartatott ülésben tett

a' meg fogattatott Nemz. képviselőkről jelentést. Többnire inkább vigyázatlanságból, mint rósz szívűből tették magokat bűnösökké. — Vagynak mindazonáltal olyanok is közöttök, a' kik öszve esküdtenek a' Fr. köz társaságnak vezedelmére. Ezeknek *Arthur Dillon* volt a' fejek, és azon igyekeztenek, hogy a' Delfinust királlyá, az özvegy királynét pedig régensé tehessék. De mint-hogy múlt Augustusnak 2 ik napján fel tett tzeilylyok héjába valóvá tétetett, és a' Fr. köz társaságnak első fundamentoma meg vettetett, szüntelen a' vissza vonásnak és égyenetlenségnek magvait hintegették a' N. Gyűlés tagjai között, hogy ekképen útálatosságbán hozzák a' nemzet előtt a' szabad társasági igazgatásnak formáját. Szüntelen a' függetlenség ellen kiáltoztak, holott önön magok voltak annak leg nagyobb szerző okai és táplálói. A' királynak haláltól lehető megmentésére, ök javaslották a' népre való apellálást, és minekutánna ebben meg tsalatkoztak, és a' király meg ölettetett volna, szüntelen rágalmazták a' N. Gyűlést, és az Orleáni hertzeget akarták a' királyi székbe fel ültetni. *Brisót* leg gonoszabb volt közöttök, a' ki úgy tette magát, mintha ő semmivel se birt volna, még is királyi palotában lakott. Senkinek sem hitt, senkivel sem tartott, égyedül maga koholta a' Fr. köz társaság romlására tzelező tanátsokat. Ö sürgette leg inkább a' külső hatalmaságok ellen inditatott háborút a' lakosoknak a' revolutiótól lejendő el vonattatásokra; ő az, a' ki *Gr. Kalckreuter* Prusszus Generál által *Kellermann* Generálnak küldetett békekségre tzelező pontokat el titkolta, 's el nyomta. *Buzót* a' filosofiának palástya alatt a' háborúságnak és egymás ellen való gyűlölségnek gonosz konkolyát hintegette a' N. Gyűlés előtt tett jelentéseiben és hirádaibaiban. *Barbaroux* arra ingerlette Marsiliának lakosait, hogy egy batalion fegyveres sereget küldenének a' N. Gyűlésnek el özlattatására. — *Lovet*, *Barbaroux* és *Buzot*, és vélek égygyütt tzeimbórázó társaik

titkos plánomot készítettek a' Dictátorságra (h). *Manuel* és *Péthion* az által tették magokat bűnösökké, hogy múlt Septembernek 2-ik napján, a' midőn t. i. sok ártatlan emberek meg fojtattak, a' nép hozzájuk való hajlandóságának meg tartására; magokat el rejtették, most pedig vezéreikké lettek azoknak, a' kik a' Jacobinusokat, és Páris városát fegyveres kézzel akarták el nyomni s. a. t. Minémű végzést fog a' N. Gyűlés ezen jelentésre hozni, meg fogja az idő mutatni.

A' N. Gyűlésnek parantsolattyára el választott a' *Delfinus* édes anyjától a' királynétól, és abba a' szobába vitettetett, mellyben lakott vala a' szerentsétlen *XVI Lajos* fogságának ideje alatt a' *Temple* nevű épületben, avagy várbán. Mitsoda indító okból mivelte legyen ezt a' N. Gyűlés, nem tudatik. *Julius*nak 3 dik napján estéli 9 óraker bé menvén az arra ki rendeltett *Commisariusok* azal özvegy királynéhoz; minden illendő tisztelettel jelentették nékie a' N. Gyűlésnek e' tárgyról hozott végzését, és alázatosan kérték, hogy ne szegezze magát az ellen. *Capetnek* özvegye (így nevezetik a' Párisi diariumban *XVI Lajos* királynak özvegye *Mária Antonia* *Hugo Capetról* a' *Capetingi* uralkodó Háznak törökéről, a' kitől származtak a' *Burboniai* házból való *Fr. királyok* is leány ágon) sok kényszerítés után engedett a' biztosok kérésének, és sok könyhúllatásai után által adta nékiek kedves fiát a' *Delfinust*; kinek mostani gondviselője egy *Simon* nevű buzgó patrióta. Kevés napokkal az után az a' hir támadván Párisban, hogy a' király fi ki lopattatott volna a' *Temple*ből, nagy nyughá-

(h.) Dictátornak neveztetett hajdan Rómában az, a' ki a' hadakozásnak idején a' közönséges dol-

tatlanság és zenebona támadott Páris városának lakosai között. A' N. Gyűlésnek tagjai bizonyosokká akarván e' dolgról tétettetni, egynéhány biztosokat küldöttek oda, a' kik bé menvén a' király fi lakó szobájába, *Schach* játék nevű játék közbe találták ötet gondviselőjével *Simonnal*.

Párisból érkezett levelekből azt olvassuk, hogy 10 osztályok küldöttek a' nevezett város ellen hadi seregeket, és hogy azoknak el fogadásokra rendelést tettek annak szakaszai, de nem fegyverrel való ellentállásra, hanem inkább a' velek lejendő barátságos meg békülésre. Naponként mind jobban jobban szaporodik a' N. Gyűlés ellen öszve szövöttek osztályoknak száma, mellyek *Caen-be* (Cadonumba) alsó Normandiának városába küldöttek követeket. Ide gyűlenek a' N. Gyűlés által fogságra hányatott, de abból mesterségesen ki szabadult N. Gyűlésnek tagjai is, a' kik a' békételen osztályokkal öszve szövöttek, közönséges deputatusokat választottanak, és gyakorta gyűlést tartván azon tanátskoznak, mi úton módon lehessen a' Párisi N. Gyűlésnek Jacobinus tagjait kézre keríteni, a' függetlenségnek nyakát szakasztani, a' hazának közönséges isendőségét, és előbbi békefenségét helyre állítani. s. a. t. — A' Párisi és Burdegalisi lakosok között támadott gyűlölség és villongás még e' két városból való szabad katonákra is el hatott, úgy hogy égygyik a' másikkal égygyütt szolgálni nem akar, gyakorta egymás üstökébe kapnak, sőt fegyverre is kelnek egymás ellen. — A' mint közönségesen foly a' hir, Burdegalisban sokan találtattak olyanok, a' kik XVII *Lajos* ré-

goknak kormányozására választott, és a' kitől, mind addig, mig hivatala meg nem szűnt, mindcnek függöttek.

szére hajlottanak, és allig várják, hogy a' *Gaston* keresztény serege oda érkezzon

Hadi Történetek és Környül állások.

Condé várának meg vétetése nem kevés háznokra vagyon a' Cs. K. és égyesült hadi seregeknek. Elsőben is egész *Valenciennesig* szabadosan lehet a' *Scaldis* vizen fel 's alá hajókázni. — *Másodszor Condé* igen alkalmas hely a' tábori magazinumoknak ölzve hordatására. — *Harmadszor*, a' *Condé* ostromoltatásában eddig foglalatokodott seregeket vagy *Valenciennes* ostromoltatására, vagy másuvá haszonnal lehet fordítani. — Utólyára elegendő ösztönére vagyon a' *Valenciennesi* Fr. őrizetnek arra, hogy magát meg adja.

Luxemburgból iratik, hogy e' folyó hólnapnak 1-ső napján egy ösztály Fr. lovalság *Frisangé* nevű helységet fel akarta prédálni. Fülébe menvén e' dolog, az ott nem mellze tábori vigyázaton állott *Kinszky* könnyű szerű lovas regementbeli tisztnek, egy káplárt és 10 köz embert küldött az ellenségnek meg akadályoztatására, és el üzetésére, a' ki mintegy 80 főből állott. A' Gr. *Kinszky* ki küldetett könnyű lovasai, nemhogy meg rettentenek volna, a' nálloknál hétszer, vagy nyóltzszor is számosabb *Frantziáktól*, sőt inkább vitézi módra közikbe vágván, egy Fr. tisztet, és 6 köz embert közülök le sóztak, 's magokat keresztül vágván rajtok, szerentsésen vissza tértek, égyen kívül, kinek lova agyon lövetvén, fogságba esett. Eggy kis idő alatt gyakorta bé akartanak immár a' *Luxemburgi* tartományba a' *Frantziák* ütni; de soha sem voltak szerentsések, mindenkor vissza üzetettek a' Gen. *Schröder* kormánya alatt lévő seregekbe li vitézek által.

Magyar Ország.

Ungvár Vármegyében, nevezetesen Vinna nevű faluban egy furtsa, de egyzfersmind a' tudatlan kölségnek elmebeli erőtlenségét szembe ötlő képen ki nyilatkoztató történet esett múlt hólnapnak végén. Eggy meg élemedett Orosz lakos ki menván szállójébe, nemcsak szemeit, hanem éh gyomrát is kivánta a' szép cseresnyével gyönyörködtetni; azomban meg tsifzamolván refzető lábai, le esett a' magas fáról, és minekutánna, minteggy egygy óráig pihent volna a' földön, fejszét kapott, és hogy többé le ne eshelsen arról, tövéből ki vágta régi, hiv, termékeny, ötet gyakran tápláló, de arról lett le esése által, betsületét el vesztett cseresnye fáját. — Az illyetén gondolatlan tselekedetek, a' rossz nevelésnek maradványai szoktak lenni. Magam láttam és tapasztaltam, hogy a' midön a' jární indúlt kis gyermek el esett, és magát jól meg ütven, sirásra fakadott, le tsendesítésére a' földet verte meg, avagy verette vele édes anyja, avagy gondviselő dajkája, mintha a' föld lett volna a' gyermek el esésének oka. Az illy tselekedetek két rossz következése szokott lenni. *Először*, még kisdéd korában bosszúállásra szoktatatik a' gyermek, melly gyenge szívében gyökereit vervén, mind jobban jobban öregbedik, és ha leg kisebb alkalmatósága vagyon is, bosszút kíváo felebaráttján állani. — *Másodszor*, tulajdon hibáit nem maga gyarlóságának, avagy indúlatainak, hanem másoknak szokta tulajdonítani.

 Utolsó jegyzések.

A' hadakozó hatalomságok között való correspondenzia szakadhatatlanul foly, és egymást éri a' Kurir. Mellyből azt a' következtést húzzák ki a' politicusok, hogy valamelly nagy és fontos plánum vagyon munkában, mellynek tökéletességre való vitele a' következendő három hónapokra vagyon halasztatva. Adjon Isten mind Hazánkban, mind egész Európában békeféséget. Ideje vagyon, hogy már valaha vége legyen az emberi vér ontásnak.

Tegnap délután érkezett ide az ifjú Gróf *Wartensleben* avval a' kedves hirrel, hogy a' *Moguntziai* Frantzia őrizet capitulatióra akar menni az égyyesült seregeknek fő kormányozóival. Reménylünk, hogy két harmad nap múlván más kurir fog érkezn, *Moguntzia* fel adatiatásának régen ohajtott ohajtott kellemetes izentével.

 Doct. Decsy Sámuel.